

Καλαμπάκα 24η Μαρτίου 2016

Πρόλογος - Χαιρετισμοί

Σεβασμιώ τατε, Η πρόσκλησή Σας να είμαι εδώ , τιμητικά ομιλητής

στον εύσημο εορτασμό της παλιγγενεσίας του Γένους, με προβλημάτισε έντονα.

Αισθάνομαι, παρ' όλ' αυτά, κυνηγημένος της αγάπης Σας,...

περπατώντας στην ιστορική και πεπνυμένη Ιερά Μητρόπολη των Σταγών και Μετεώρων, με ανεξίτηλη τη δική Σας σφραγίδα. Ο τόπος Σας, με επίκεντρο την επιβλητική και γραφική Καλαμπάκα, ως το «ισχυρό φρούριο» κατά την ετυμολογία της, αγιασμένος απ' την εποχή της Δημιουργίας, κλειστική στο πέρασμα των αιώνων από ηγέτες της Εκκλησίας και του Έθνους. Σκέφτηκα πολύ, τι μπορώ να φέρω εγώ από άλλους τόπους εδώ , όπου εμπνέουν τον κόσμο μοναδικά μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Θαρρύνομαι όμως, ακούγοντας την Παύλεια προτροπή, για παρόμοιες επισκέψεις: «Ἠλθον ου καθ' υπεροχήν λόγου ἢ σοφίας, ἀλλ' ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, οὐκ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ», Α' Κορ. β' 1-5.

Προς τούτο, έφτασα εδώ με την ευλογία και του Θεσσαλού εκφραστή των ιδεών

του Μεσολογγίου, Επισκόπου Ρωγών Ιωσήφ, που τον τιμούμε εκεί με ευλάβεια. Τιτλοφόρησα τιμητικά, μάλιστα, την παρουσία μου εδώ, με μια κορυφαία Μεσολογγίτικη αφυπνιστική προτροπή, ως διήκουσα αγωνιστική προσταγή, για τη Λευτεριά των σκλάβων λαών. Αυτό είναι και το θέμα μου.

«Η Πνευματική αφύπνιση του Γένους εμπύρευμα του '21»

Εισαγωγικά: Ο θρήνος

Στο άκουσμα της θρηνώδους κραυγής, «Η Πόλις εάλω», την 29η Μαΐου 1453, ημέρα Τρίτη, τα φεγγαρόφωτα οράματα χιλιετιών του Ελληνισμού, κλείστηκαν ερμητικά στα ιστορικά τους χρονοντούλαπα. Αρχίζει, τότε, μια μεγάλη και ατέλειωτη αφέγγαρη νύχτα. Η προέλαση των φρενιασμένων ορδών του Ισλάμ, οδήγησε στο σκοταδισμό την πνευματογέννα παράδοση των σοφών εκφραστών του πνεύματος και του κάλλους. Εκείνων των σοφών, δηλαδή, που εξέφραζαν την υπέροχη αίσθηση: «του ωραίου, του μεγάλου και τ' αληθινού». Συγχρόνως, αυτός ο ίδιος ο δυνάστης, ως φοβερός κατακτητής, πισωδρομεί ολομεμιάς, την έξαρση του φιλοσοφικού ιδεώδους των μοναδικών φιλοσόφων του κόσμου. Τότε, η πορεία του κλασικισμού, των ιδεωδών, των αξιών και της ευγενούς άμιλλας στις παλαισטרές και τα Στάδια, σφεντονίζεται ολοστιγμής στα τάρταρα του μίσους και της ταπείνωσης, με προβλεπόμενη πορεία προς τον αφανισμό. Ο περήφανος λόγιος ιστορικός λαός του ένδοξου Βυζαντίου, της ευλογημένης Ρωμιοσύνης και της φιλοσοφικής Αθηνογενούς πολιτείας των τραγικών, σφαδάζει κάτω απ' τη χαροτρομάρα που σκορπάει το ξολοθρευτό γιαταγάνι με έναν ανελέητο σκληρό πανελλήνιο ψυχοδαρμό. Τα χαρμόсуна και πανηγυρικά καμπαναριά της δοξολογικής και θεόμοιαστης Ορθοδοξίας, βουβαίνονται και ο πικρόθρηνος μυκηθμός του Μουεζίνη απ' το μισερό Μιναρέ, σαλπίζει τον αιμοχαρή Ισλαμισμό. Η Χώρα των ευγενικών κατακτήσεων, της πνευματικής παραγωγικότητας, των προοπτικών και του φωτισμού, καταντάει μια απέραντη ρημάχτρα. Όλες οι μεγάλες δημιουργικές και πνευματικές κατακτήσεις, πολλών χιλιετιών του Ελληνισμού, ρίχνονται στον σκοταδιστικό αφανισμό.

Πού να γνωρίζουν οι αδίστακτοι κατακτητές από πολιτισμό, από παιδεία, από ηθικές αξίες, από ανθρωπισμό; Όλα περνούσαν ανελέητα απ' το μισερό λεπίδι ενός φρενιασμένου όχλου, εξαναγκάζοντας ολόκληρο το δημιουργικό πληθυσμό σε αναζήτηση τόπου και τρόπου προστασίας και δράσης.

Κτυπήθηκαν αδυσώπητα, όλοι οι πνευματοφόροι θεσμοί, που ο Ελληνισμός υπηρέτησε με μέθοδο και σοφία μοναδική, πριν από αιώνες. Ιδιαίτέρως, όμως, προσβλήθηκαν οι τρεις βασικότεροι θεσμοί που κρατούσαν τη συνοχή και τη συνέχεια του Έθνους. Αυτοί, πολεμήθηκαν αδυσώπητα.

Ήταν:

Η Εκκλησία στο όνομα της Ορθοδοξίας, που αυτή δέχτηκε πρώτη την ανελέητη επίθεση, με αντιστάθμισμα τον άθλιο και δόλιο εξισλαμισμό.

Ήταν:

Η Παιδεία και ο πολιτισμός, που υπηρετούσαν σοβαρά τις ανώτερες αξίες και απαιτήσεις του πνεύματος. Αυτοί, σβήστηκαν απ' το λεξιλόγιο των απολίτιστων ορδών.

Ήταν, ακόμα:

Η Ελληνική γλώσσα, δάσκαλος και διατυπωτής ιδεών, ως ιδιαίτερο εργαλείο έκφρασης των ιδεωδών του πνεύματος και της υψηλόφρονος συνεννόησης μεταξύ των λαών. Αυτή, τέθηκε στο περιθώριο των ενδιαφερόντων της πνευματικής καλλιέργειας.

Ζοφερή διαγράφεται πλέον η πνευματική πορεία του Ελληνισμού μαζί με την βιολογική παρουσία του στον κόσμο. Τα πάντα κατελύθησαν, γιατί τα πάντα σύμφωνα με το λαϊκό αίσθημα, «τα 'σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά».

Η αντίδραση: Το Μήνυμα

Όμως:

Ο Δυνάστης, δεν υπολόγισε καλά το εγχείρημά του. Λαμπροδιαβαίνει απ' τα τειχόκαστρα του Γένους ωραιოსτόλιστος και λαμπροκάμωτος ο λαϊκός ψυχισμός του αιώ νιου Έλληνα. Κινείται απρόσμενα σαν από χωσιά (ενέδρα). Καλεί τους διαλαλητάδες των αιθέρων και εξαγγέλλει στο Γένος τα πρόποντα. Δίνει ελπίδα, που ο αντίλαλος την μεταφέρει στα πέρατα του Ελληνισμού, ως χρέος και έργο ιερό. Αντιβουίζουν τρανταχτά, βουνά και φαράγγια, θάλασσες κι' ακρογιάλια. Η Αυτοκράτειρα, Δέσποινα ψυχή του Ελληνικού Γένους, ακούει, μια ουρανόφερτη και υπερκόσμια ελπιδοφόρα προσταγή, να δονίζει ψυχές: «Σώ πασε κυρά Δέσποινα και μην πολύ δακρύζεις. Πάλι με χρόνια με καιρούς, πάλι δικά μας θάναι». Έπρεπε, όμως, να έρθει και του χρόνου το πλήρωμα. Ό,τι και όσα η θεία Πρόνοια επέλεξε δεν μπορούσαν να λαθέψουν. Η ρομφαία του Αρχαγγέλου ακονισμένη και φλογερή θα δουλέψει για αιώνες για να προετοιμάσει όσα το Γένος μας, όφειλε να υπηρετήσει για το Θεό και τον κόσμο. Ανέστησε με τον καιρό δυνάμεις πρωτόγνωρες οπλισμένες με υπομονή και αντοχή μοναδική. Μίλησε ο Θεός στη αγωνιώσα λαϊκή ψυχή και απέστειλε εμπνευσμένουςπραματευτές να επιλέξουν και να προετοιμάσουν τον τόπο. Το εμπύρευμα, ως καψούλι στην πυρίτιδα για πυροδότηση, τοποθετήθηκε με μαστοριά για να πυροκροτήσει αρχικά την καταλυτική πνευματική αφύπνιση του Γένους. Ύστερα, καλέστηκε αυτό, να δώσει τη φλόγα της εξέγερσης. Έπρεπε να μεταδώσει το έναυσμα για να ξυπνήσει και να κινηθεί το αείζωο πνευματοφόρο δυναμικό του ευγενούς Ελληνισμού, που γνώριζε να μάχεται αποτελεσματικά.

Αναστήθηκε και έκαμε τη ζωντανή εμφάνισή του ο μυθικός Διγενής των άκρων της Αυτοκρατορίας και σκόρπισε παντού ελπιδοφόρα προσταγή. Έψαλε ο λαός: «Τον είδα στη ζωή να μάχεται, μα πάντα ανίκητο τον είδα». Ο λαός, ευλογημένος και εκλεκτός, πίστεψε σε άυλες δυνάμεις και έγινε ο «κραταιός εν πολέμοις». Η σκεπασμένη φωτιά, όμως, απ' τη στάχτη της σκλαβιάς, έπρεπε να ξανά-γίνει φλόγα πυρίμαχη. Το κυπαρίσσι του Μιστρά, έπρεπε να φυλλοδοτήσει και να ξανά-ζωντανέψει.

Ο Πυροδότης: Ελπίδα

Όμως, και πάλι: Χρειαζόταν για όλα, ένας πυροδότης.

Ποιος θα μπορούσε να αναλάβει και να πυροδοτήσει ετούτο το έργο; Όσες ένοπλες μικρο-εξεγέρσεις έγιναν κατά καιρούς, καταπνίγηκαν στο αίμα. Στήριξη από ξένες δυνάμεις, ήταν αδύνατο να φανεί. Ό,τι εκδηλώθηκε από ξένους, ιδιαιτέρως από Ευρωπαίους, ήταν από υποτονικό μέχρι ανύπαρκτο, ακόμα και αντιδραστικό, τα μεταγενέστερα χρόνια. Πολλοί ξένοι, αντί για πυροδότες έγιναν πυρομανείς, συνεργαζόμενοι με τους δυνάστες κατακτητές. Όρα και Μέτερνιχ!... Έφτασαν, μάλιστα, οι Ευρωπαίοι να διακηρύξουν την πολιτική άποψη, ότι οι δυναστευμένοι λαοί δεν είχαν δικαίωμα αποτίναξης της δουλείας. Τι φοβερό!... Οι ακοίμητες, όμως, εσωτερικές και πνευματικές δυνάμεις του Γένους, αν και φοβισμένες, αφυπνίζονται και αναλαμβάνουν πρωτοποριακή πυροδοτική δράση. Μπορεί να σήμανε για την Πατρίδα μας η μακραίωνη δουλεία τη συρρίκνωση των ιδεών και των ενδιαφερόντων. Σήμανε, όμως, και εξαγωγή λογίων και σοφών με ιδεολογικά δεδομένα προς τη Δύση, από την οποία απαιτούσαν στη συνέχεια, συμπαράσταση για ανάσταση από τη σκλαβιά και το σκοταδισμό του Οθωμανισμού.

Το πνεύμα της Γαλλικής επανάστασης του 1789 περί των ίσων δικαιωμάτων των λαών, έδωσε νέα προσδοκία. Ποιος θα υλοποιήσει και για τους ραγιάδες, αυτό το πνεύμα; Είχε ανάγκη ο Ελληνισμός να καλύψει τα νώτα του από πλευράς Ευρωπαϊσμού για να ξεδιπλώσει στη συνέχεια τις δικές του πνευματικές δυνάμεις και να δράσει σωστά και με ασφάλεια. Ήταν οι δικοί μας ιδεολόγοι της διασποράς, οι καταξιωμένοι διανοητές, που αναζητούσαν την ευκαιρία να δράσουν μαζί με τους ντόπιους ιδεαλιστές, ως πυροδότες του ξεσηκωμού.

Το έργο τούτο ανέλαβαν όλοι οι φευγάτοι Έλληνες μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης, Λόγιοι και Σοφοί, που δούλεψαν σκληρά σε μια Δύση που ζούσε στο δικό της Μεσαίωνα, όπου κυριαρχούσαν και διαφέντευαν ακόμα και μέχρι τότε, στον Ευρωπαϊσμό οι «σκοτεινοί αιώνες», όπως τους χαρακτήρισε ο Άγγλος φιλόσοφος και Γιατρός, ο Τζων Λοκ (John Locke). Σκοτεινοί εκείνοι, όταν ο Ελληνισμός απολάμβανε τη θέα μοναδικών Παρθενώνων, μαζί με την αίγλη των ρητόρων και των τραγικών. Αν και ήρθε και η περίοδος μέχρι τον 15ο αιώνα, οπότε αρχίζει να γίνεται γνωστό στη σκέψη του Ευρωπαίου το έργο του Αριστοτέλους, δεν κατάφερε η Ευρώπη να ανακάμψει και να αποδεσμευτεί απ' τους αιώνες εκείνους. Ο φιλοσοφισμός που μπήκε τότε στην Ευρωπαϊκή σκέψη, σαν «Ρασιοναλισμός» (Ελληνιστί ορθολογισμός), δεν μπόρεσε να την οδηγήσει σε οριστική τροχιά προς τους μεγάλους πνευματικούς ορίζοντες της διάνοησης. Μόλις κατά τον 16ο αιώνα, και μετά την «άλωση», πλησιάζει η Ευρώπη στην εφηβική της ηλικία. Αρχίζει να «εξεγείρεται ως εξ ύπνου». Αφυπνίζεται!... Την χαρακτηρίζει τότε, ένας νεανικός ενθουσιασμός.

Στρέφεται τότε, και αναγνωρίζει το πνεύμα. Αγκαλιάζει και το μέχρι τότε, «υπερφυσικό» γι' αυτήν. Είναι η μεγάλη εποχή της Αναγέννησης και του Αριστοτελισμού στην Ευρώπη. Το Ελληνικό πνεύμα μπαίνει στη σκέψη των Ευρωπαίων με όλη του την πληρότητα. Ανακαλύπτεται η αξία του πνευματικού φιλοσοφικού ιδεαλισμού, με την απόλυτη ξανά – διατύπωση της Πλατωνικής Ιδέας. Αυτοί οι φευγάτοι λόγιοι και πνευματικοί ηγέτες μας στη Δύση, ξαναγουρίζουν αργότερα και πάλι, στη σκλαβωμένη Ελλάδα, φορτωμένοι με μεγάλες πυροδοτικές δυνατότητες. Γίνονται, αγκαλιασμένοι με ντόπιους, απόλυτα αποφασιστικοί πυροδότες της πνευματικής αφύπνισης του Γένους.

Συνεργασίες: Προσδοκία

Όσοι ιδεολόγοι του Ελληνισμού ανέκαμψαν στη σκλαβωμένη Πατρίδα, συναντούν και συνεργάζονται με το μεγάλο έργο που συντελέστηκε από την Ορθόδοξη Εκκλησία, που έμεινε ακλόνητη. Αναλαμβάνουν γρήγορα ένα νέο έργο μαζί της, με διπλή τώ ρα αποστολή. Να δοθεί το τελικό κτύπημα, ως οφειλομένη χρεωστική ανταπόδοση στο δυνάστη, αφού πρώ τα στηρίξουν όλοι μαζί όσες ψυχές απόμειναν όρθιες και ετοιμοπόλεμες. Έρχονται και εκείνοι, ως φορείς του νέου αναγεννησιακού πνεύματος του φωτισμού. Είναι το ίδιο πνεύμα με αυτό που δίδαξαν και οι Ορθόδοξοι Εκκλησιαστικοί ηγέτες και είχαν προετοιμάσει το λαό. Έπρεπε όλοι μαζί τώ ρα, να διδάξουν, να φωτίσουν, να απαιτήσουν και από τούτο τον τόπο, όλα τα δικαιώματα του ανθρωπισμού. Να δείξουν ότι έπρεπε να δώσουν πνοή και να συνεργαστούν με τις εγγενείς ντόπιες και ακοίμητες δυνάμεις του Γένους, αυτές που το κράτησαν ζωντανό. Συναντούν και συνεργάζονται με τους τρεις κύριους βασικότερους θεσμούς, που δούλευαν από νωρίς και ασταμάτητα, για χρόνια, στην Ελλάδα. Αυτές έδρασαν σαν ένα δραστικό εμπύρευμα (καπούλι), που πίστευαν ότι θα αφύπνιζε πνευματικά, αλλά και σταδιακά το Γένος. Έτσι θα δινόταν και το τελικό κτύπημα κατά του δυνάστη, με αντάλλαγμα την Ελευθερία. Τι έγινε, λοιπόν;

Πρέπει να μιλήσουμε καθαρά και από την αρχή.

Αρχικά, η σκοτεινιά που κάλυψε τους αιθέρες εκείνη την Τρίτη, δεν άφηνε περιθώρια δράσης στους γνωστούς πολιτικούς κρατικισμούς και τις κοινωνικές συνήθειες της εποχής, όσες βρήκε και καθιέρωσε η Τουρκιά. Τα πάντα κατελύθησαν και εξαφανίστηκαν. Άφηνε, όμως, η σκοτεινιά και μια μικρή, αλλά σημαντική, χαραμάδα φωτός για το Γένος. Ήταν η Εθναρχική στάση του τότε Οικουμενικού Πατριάρχη, του Γεννάδιου Σχολάριου. Της Ορθόδοξης Εκκλησίας, δηλαδή, που στηρίξε σωτήρια το Γένος, για την ύπαρξή του. Πέτυχε ο Πατριάρχης, τα γνωστά προνόμια της Εθναρχίας του για το Γένος, από τον Πορθητή, Μωάμεθ τον Β', που τον υποχρέωσε σε συνομολόγηση της ανοργανωσιάς των ορδών της Ανατολής του. Ο Πατριάρχης αναλαμβάνει την προστασία σε πρώτη φάση, των Ορθοδόξων Χριστιανών, με όλα τα δικαιώματα, ιδιαιτέρως της ελεύθερης Λατρείας και λειτουργίας της Σχολαίας Παιδείας. Άλλο, βέβαια, ότι ο απείθαρχος και μισερός όχλος της Τουρκιάς, λειτούργησε με καλά ακονισμένο το χατζάρι. Παρ' όλ' αυτά, έμειναν ανοικτές οι Εκκλησιές και τα Μοναστήρια. Ιδρύθηκαν και πολλά άλλα όμοια, ως Σταυροπηγιακές Μονές, με άδεια του Πατριάρχη. Σε μια μόνη Επαρχία, το Ξηρόμερο της Αιτωλ/νίας, ιδρύθηκαν εκείνη την εποχή εβδομήντα δύο (72) Μοναστήρια αυτού του τύπου. Έγιναν όλα αυτά, κέντρα θρησκευτικού και Εθνικού προορισμού.

Επιπλέον λειτουργούν, στα μεγάλα αστικά κέντρα με άδεια πάντοτε του Πατριάρχη, ως δημοσυντήρητα, Σχολεία Ελληνικώς κυρίως μαθημάτων και γραμμάτων. Έγινε η Εκκλησία μας, τότε, πρωτοπόρος προστατευτική δύναμη για ολόκληρο τον Ελληνισμό.

Ιδού πως αξιολογήθηκε και περιγράφεται αντικειμενικά, το συνολικό έργο της Ορθόδοξης Εκκλησίας, σε όλη τη μακρά περίοδο της σκλαβιάς.

Μόνη η Ορθοδοξία: Ένοχη;

Γράφτηκε και διατρανώθηκε, με κάλυψη σ' ολόκληρη την ιστορική και λογία γραμματολογία, ακόμα και σε γνωστές ιστορικές πηγές ότι, το έργο της Ορθοδόξου Εκκλησίας υπήρξε σημαντικό, αλλά και θεάρεστο. Οι Αρχιερείς έγιναν σημαντικοί εκφραστικοί καθοδηγητές του Έθνους. Οι Παπάδες και οι Αρχιμανδρίτες κατέστησαν οι διαπρύσιοι διαγγελείς των προσδοκιών του Γένους. Οι απλοί Μοναχοί δούλεψαν, ως οι εφαρμοστές των ακατάλυτων εντολών του Θεού και του Ελληνισμού. Οι Νάρθηκες των Εκκλησιών με το θαμπό φως του κεριού και του καντηλιού, ως απόκρυφες σχολικές μονάδες, έγιναν οι μεγάλοι φωτοδότες των οραμάτων της Φυλής. Το «Φεγγαράκι το λαμπρό», έγινε ο καθοδηγητικός φάρος για την πραγμάτωση της Εθνικής πορείας προς την απεραντοσύνη της ιστορίας. Όσοι ήταν εργάτες τούτου του πνεύματος, σταθεροί ιδεολόγοι, αντιμετώπιζαν το δίλημμα που πρόβαλε ο όχλος: Ισλαμισμός και αλλαξοπιστία ή θάνατος μαρτυρικός. Στρατιές ολόκληρες, προτίμησαν το δεύτερο κι' ανέβηκαν στο φωτοβόλο βάθρο του Νεομάρτυρος. Όλοι οι γνωστοί Νεομάρτυρες ήταν μόνο Ορθόδοξοι Χριστιανοί.

Από εκείνο, το Νεομαρτυρικό βάθρο, έδιναν και αυτοί, την υπερκόσμια δύναμη αντοχής του Γένους. Ήταν και τούτη, μια δεύτερη μεγάλη δύναμη. Έτσι, με το εμπύρευμα της πίστεως και το υπερκόσμιο δυναμικό, όπως ήταν το «περικείμενο νέφος» των Νεομαρτύρων, προετοιμάζονταν τα παιδιά της Ελλάδος απ' τα κρησφύγετα της Κλεφτουριάς, για το μεγάλο εγχείρημα της Λευτεριάς, μέσα στο χρόνο.

Βεβαίως, υπήρχαν μέσα και στον Ελλαδικό χώρο, Έλληνες Χριστιανοί άλλων, όμως δογμάτων. Νεομάρτυρας Καθολικός ή Προτεστάντης δεν αναφέρεται στα δελτάρια της ιστορίας. Αντιθέτως: Είμαι υποχρεωμένος σ' αυτό το σημείο να αναφέρω ότι, οι μόνοι που διαφοροποιήθηκαν, αντείπαν και αντέπραξαν εχθρικά προς την απελευθέρωση της Πατρίδας, ήταν οι Έλληνες του δυτικού δόγματος, οι ακόλουθοι του Φραγκοπαπισμού της εποχής. Το γεγονός τούτο ανάγκασε τον Ιστορικό μας, το Σπυρίδωνα Τρικούπη τον Μεσολογγίτη, Πρόεδρο του Αρείου Πάγου και Πρωθυπουργό, να γράψει και να μαρτυρεί στο έργο του, «Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασεως», έκδοση Απ. Χαρίση, Αθήνα 1996, τόμος 1ος σελίδα 184 και εξής: «Μόνοι αι καρδίαι των Ελλήνων του δυτικού δόγματος εκώ φευσαν (εις την υπέρ της ελευθερίας φωνήν της πατρίδος), προτιμώντες την Ημισέληνον αντί του Σταυρού και την δουλείαν αντί της ελευθερίας». Ήταν γνωστή, άλλωστε, η συμπεριφορά του Παπισμού τότε, που προσπαθούσε, συνεργαζόμενος με τους εχθρούς του Βυζαντίου, να καθυποτάξει την Ορθοδοξία. Αυτή η ιστορική παραδοχή, κάτι λέει και για την εποχή μας...

Η Ορθοδοξία μας, όμως, πάντα θριαμβεύει και υπηρετεί με σεβασμό το Γένος των Ελλήνων. Για τους πολέμιους αυτής, ισχύει διαχρονικά, όπως τότε, έτσι και σήμερα, η προσταγή του Κυρίου Ιησού: «σκληρόν σοι προς κέντρα λακτίζειν». Πρ. κστ' 14, καθόσον η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι θεόδοτη και για τούτο «... και πύλαι άδου ου κατισχύσουσιν αυτής», Ματ. ιστ' 18. Ας το ακούσουν αυτό και όλοι οι σύγχρονοι πολέμιοι της Ορθοδοξίας μας.

Η Αναγνώριση: Ως δικαίωση

Το έργο της Ορθόδοξου Εκκλησίας στο υπόδουλο Γένος, καταγράφηκε από νωρίς στην αδόλωτη ψυχή του Ελληνισμού, και όχι μόνο. Παρατρέχω, για την οικονομία του χρόνου, τα παγκοίμως γνωστά με την Εθναποστολική δράση του δικού μας, Κοσμά του Αιτωλού και του δικού σας Παπα-Ευθύμη Βλαχάβα, καθώς και ολόκληρης της ευγενούς στρατιάς των ομοίων, κατά περιοχές, Ιεραποστόλων και Εθναποστόλων Αρχιερέων, Ιερέων και Μοναχών. Αφήνω, κατά μέρος, τη δράση των Μοναστηριών με τα κρυφά Σχολεία σε απόμερα και απόκρυφα μέρη, καθώς και τη διάθεση της περιουσίας τους για τις ανάγκες της Κλεφτουριάς και του αγώνα. Παραλείπω τις εκατόμβες των θυσιασθέντων Κληρικών όλων των βαθμίδων, προσφορά αίματος και ιδρώτα για τη δικαίωση του λαού, με τη Λευτεριά. Θέλω να μιλήσω στο Νεοέλληνα της εποχής μας, με τη γλώσσα της Ιστορίας και τη γραφίδα της αναγνώρισης, ως πνευματικής αφύπνισης προς το Γένος του άνισου αγώνα του Ιερού Κλήρου. Ήταν ένας αγώνας ύλης κατά του πνεύματος. Ήταν η αφυπνιστική εγερτήρια προσταγή ολόκληρου του Ορθόδοξου Ελληνικού Κλήρου σε μια δύσκολη προετοιμασία, για την προκειμένη διεξαγωγή και ολοκλήρωση της Επανάστασης, μέχρι της τελικής νίκης.

Μάθε, Νεοέλληνα, από το Σουλτάνο Μαχμούτ τον Β' πόσο φοβισμένος ήταν από τον ξεσηκωμό και τη δράση του Ορθόδοξου Κλήρου. Ο Κλήρος που, αν και κατείχε υποτονικά μέσα ανθρωπίνως, υπηρετούσε τα υπεράνθρωπα πνευματικά δυναμάρια που του έδιναν η πίστη και τα ακατάλυτα ιδανικά. Αναγκάστηκε και ο Σουλτάνος να αναγνωρίσει το έργο του Κλήρου, σαν έμαθε την εξέγερση του '21. Μίλησε για το Ορθόδοξο Ιερατείο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ως το αίτιο της εξέγερσης, υψώνοντας την κούπα με το κρασί του, να βρυχάται: «Σ' αυτήν την κούπα θα πιώ το αίμα όλων των Φαναριωτών». Γράφει τούτο ο ιστορικός Δ. Κόκκινος στο έργο του η «Ελληνική Επανάστασις», τόμος Α' σελ. 363. Ο ίδιος προσωπικά ο Σουλτάνος, εκδικούμενος τον ιερό Κλήρο κρεμάει τον Πατριάρχη Γρηγόριο τον Ε', και γράφει στην ταμπέλα (Γιαφτάν), την αιτία, ομολογώντας ότι: «Ο Κλήρος είναι αίτιος του θεία (!) βοήθεια επικειμένου αφάνισμού των αποπλανηθέντων ραγιαδών», Σ. Τρι-κ., Ι-στ., τ. Α, σ. 2, έκδ. 1888.

Ομοίως, ας θυμηθούμε ότι, απονεμήθηκαν τα εύσημα στον Ορθόδοξο ιερό Κλήρο για την προσφορά του στην αφύπνιση του Γένους, από τον πρώτο Έλληνα Κυβερνήτη, τον μάρτυρα Ιωάννη Καποδίστρια. Έγραψε εκείνος, ότι ο ιερός Κλήρος ενέπνευσε στο λαό, «την δύναμιν του μάχεσθαι, το θάρρος του μετὰ καρτερίας ταιλαιπωρείσθαι και την απόφασιν του εξολοθρευθείναι μάλλον ή υποκύψαι εις τον ζυγόν, όν εβάστασαν μεν, ουδέποτε δε απεδέχθησαν οι πατέρες αυτού». Ονομάζει, μάλιστα ο Κυβερνήτης, «Προασπιστές του Σταυρού», τους επαναστάτες, απευθυνόμενος τιμητικά προς τους υπερασπιστές, Ελεύθερους Πολιορκημένους του Μεσολογγίου, αυτούς που ενέπνευσε ο Θεσσαλός Επίσκοπος Ρωγών Ιωσήφ, προς τη θυσία.

Ακολουθεί επί πλέον και μια πλειάδα επιφανών ντόπιων και ξένων της εποχής, που αφιέρωσαν στις γραφές και εκδόσεις τους, χαρακτηριστικά της προσφοράς της Ορθόδοξου Εκκλησίας για την αφύπνιση του Γένους. Αναφέρονται μερικοί τιμητικά:

1. Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Παπαδόπουλος.
2. Δραγούμης Νικόλαος, Γραμματέας, Ι. Καποδίστρια.
3. Κασομούλης Νικόλαος, ο καταγραφέας της Απόφασης της Εξόδου, βιογράφος του Ρωγώ ν Ιωσήφ.
4. Κόκκινος Διονύσιος, επιφανής Ιστορικός.
5. Μάγιερ Ιωάννης, Ελβετός Ιατρός, φαρμακοποιός, εκδότης εφημερίδας «Ελληνικά Χρονικά».
6. Μύλλερ Ουϊλλιαμ - Γουλιέλμος, Γερμανός ποιητής.
7. Ουγκώ Βίκτωρ, Γάλλος συγγραφέας ποιητής.
8. Παπαρρηγόπουλος Κωνσταντίνος, Ιστορικός.
9. Πουκεβίλ Φραγκίσκος, Γάλλος Περιηγητής.
10. Texier Edmond, Γάλλος αρχαιολόγος, εξερευνητής.
11. Τρικούπης Σπυρίδων, Πρωθυπουργός, Ιστορικός.
12. Φίνλεϋ Γεώ ργιος, Άγγλος Ιστορικός και Φιλέλληνας.
13. Φραντζής Αμβρόσιος, Κληρικός και ιστορικός.

Αλήθεια!... Πόσο μεγάλη ήταν η πνευματική αφυπνιστική προσφορά στον αγώ να για Λευτεριά του Γένους, εκ μέρους του Ορθόδοξου Κλήρου!.... Πόσο μεγάλη και αποφασιστική ήταν η θυσία των Παπάδων και των Μοναχών ν της Ορθοδοξίας, για την αποτίναξη του Τουρκικού ζυγού!... Πόση χολή χύθηκε και διαχύνεται ακόμα και στις μέρες μας σήμερα, εναντίον του Ορθόδοξου Ελληνικού Κλήρου, από κάποιους ανόητους και κατ' επίφαση λεγόμενους, δήθεν «προοδευτικούς» της κουλτούρας!.... Θα παρουσιάσουμε, τώ ρα, και άλλους πνευματικούς αφυπνιστές του Γένους, που δούλεψαν αποφασιστικά, ως εμπύρευμα του '21. Αυτοί είναι, οι ακόλουθοι:

Η Παιδεία, Γλώ σσα, Πολιτισμός

Πνευματικοί παράγοντες, που λειτούργησαν αφυπνιστικά για την εξέγερση του Γένους, υπήρξαν και η Παιδεία, η Γλώ σσα και ο Πολιτισμός. Παρά το γεγονός ότι πολεμήθηκαν απ' τον κατακτητή με μοναδικό μίσος αυτοί, εν τούτοις έδωσαν μεσούσης της σκλαβιάς, το στίγμα της συντήρησης της Εθνικής συνοχής του λαού, με υψηλό δείκτη. Άρχισε από νωρίς η προετοιμασία ολόκληρου του Γένους, εντός και εκτός Ελλάδος και με τους εκφραστές αυτώ ν. Λειτούργησαν ως σθεναροί υποστηρικτές της προσδοκίας για την ανάσταση του Έθνους, όταν ακούστηκε, ως θρύλος, απ' τους αιθέρες, «πάλι δικά μας θα 'ναι»!... Μ' αυτούς τους παράγοντες, ως εργαλεία, βγήκε ο Ελληνισμός στους δρόμους προς της Ευρωπαϊκή διάνοηση. Εκεί, χτυπήθηκαν από τους σκλάβους, οι πόρτες και μπήκαν υπερήφανα στα σαλόνια των Ευρωπαίων διανοητώ ν. Σ' αυτούς δεν διεκτραγωδήθηκε απλά μόνο το δράμα του Ελληνισμού. Λειτούργησε και η απαίτηση για Λευτεριά. Οι Ευρωπαίοι διανοητές, με κατανόηση αντιμετώπισαν το Ελληνικό ζήτημα, ως δικό τους δράμα, εκείνο των ομόθρησκων Ελλήνων, όπως έλεγαν. Έτσι βεβαιώθηκε από ντόπιους και ξένους, ότι, «Ου το παν απόλλυται».

Μια περιληπτική παρουσίαση σήμερα της προσφοράς στο Γένος και από αυτούς

τους πνευματικούς παράγοντες, θα δείξει την αφυπνιστική τους πνευματική δυναμική, για ολοκλήρωση του '21. Ας εξηγηθούμε εδώ , με πρώ τη την Παιδεία:

α. Η Παιδεία

Για τους δύο πρώ τους αιώ νες της σκλαβιάς, δούλεψε ο σκοταδισμός στο υπόδουλο Έθνος. Τίποτα δεν κινήταν στον τομέα της Εκπαίδευσης. Μόρφωση, γράμματα, παιδεία, σχολείο, ήταν απαγορευμένες έννοιες για τους ραγιάδες. Μια «ζοφώ δης και ασέληνη αξημέρωτη νύκτα», σκέπαζε τα πάντα. Δάσκαλος, δεν δασκαλεύει στην πάλαι ποτέ κραταιά Αυτοκρατορία, των διδασκάλων της σοφίας και του πνεύματος του Βυζαντίου. Με θρήνο και κλαυθμό γοερό, ο μεγάλος εθνικός ιστορικός, ο πολύς Παπαρρηγόπουλος, γράφει και διεκτραγωδεί, βαριοθλιμμένος, την όλη κατάσταση. «Αι σχολαί κατελύθησαν δι' έλλειψιν διδασκάλων. Αι φοβεραί ανωμαλίες και καταστροφαι της 15ης και 16ης εκατονταετηρίδος, δεν επέτρεψαν την ίδρυσιν νέων σχολώ ν και ούτω αι ηπειρωτικάί χώ ραι εστερήθησαν επί διακόσια περίπου έτη πάσης παιδεύσεως». Στόχος ήταν και τότε, η επέκταση του Ισλάμ και η παγιοποίηση, με άλλη μέθοδο προς οριστικοποίηση της παρουσίας του στον Ευρωπαϊκό χώ ρο του πολιτισμού. Δεν τα κατάφερε τότε, γιατί ήταν η Ελλάδα εμπόδιο μπροστά στα σχέδιά του. Τα σχέδια τότε, αντιμετωπίστηκαν αποφασιστικά. Σήμερα;...

Τούτο το πράγμα, όμως, δεν μπορούσε για τον Ελληνισμό να παραμείνει σε αδράνεια. Μπήκαν μπροστά και χάλασαν τα σχέδια του Ισλάμ, οι λόγιοι και Διδάσκαλοι του Γένους, αυτοί που έμειναν στην Ελλάδα και αυτοί που κατέφυγαν στην τότε Εσπερία.

Κατανόησαν έγκαιρα τον απώ τερο κατακτητικό σκοπό των Οθωμανώ ν και ανέλαβαν δράση. Έσωσαν τον Ελληνισμό και το γόητρο των Ευρωπαίων. Οι Οθωμανοί νοιάζονταν, μαζί με το χαράτσι και τον κεφαλικό φόρο που εισέπρατταν, να πετύχουν τον απόλυτο εξισλαμισμό των καταδυναστευμένων ραγιάδων. Μετά την κατάπληξη, όμως, των δύο πρώ των αιώ νων, με το κλείσιμο των σχολείων και το φοβερό γενοκτόνο παιδομάζωμα, άρχισαν σιγά – σιγά, όλα να αλλάζουν. Η δουλειά του Ορθόδοξου Κλήρου δημιούργησε προϋποθέσεις ώ στε, άξιοι και αξιοθαύμαστοι Διδάσκαλοι αναγεννητές, να ανάψουν τα πνευματικά φώ τα του Γένους. Σ' ολόκληρη την Ελληνική Χώ ρα, μετά τα κρυφά σχολεία, αρχίζουν να ξεφυτρώ νουν ειδικές δημοσυντήρητες Σχολές, πάντοτε και μεθοδικά, ύστερα από έγκριση και ευλογία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, για κάλυψη. Δόθηκε και δια της Παιδείας το αφυπνιστικό εμπύρευμα για την έκρηξη του '21. Ενδεικτικά και τιμητικά αναφέρονται εδώ οι Σχολές που λειτούργησαν στην περιοχή Καλαμπάκας και Ασπροπόταμου, της Θεσσαλίας και της Ευρυτανίας, της Ρούμελης και του Μωριά, της Μακεδονίας, της Ηπείρου και της Νησιωτικής Χώ ρας. Ονομαστή ήταν η Αθωνιάδα Ακαδημία, που εξέθρεψε μεγάλους εκφραστές της πνευματικής αφύπνισης του Γένους. Ιδιαίτέρως μνημονεύω και την Παλαμαία Ακαδημία Μεσολογγίου, που ιδρύθηκε από τον Θεσσαλό Παναγιώ τη Παλαμά ή Παλαμάρη από τον Παλαμά της Καρδίτσας. Η Σχολή αυτή εξελίχτηκε σε Πανεπιστημιακό Εκπαιδευτήριο, από όπου εξήλθαν επιστήμονες Γιατροί, που προσέφεραν υπηρεσίες σε Σουλτάνους, όπως ο Κων/νος Καλογεράς στο Σουλτάνο

Σελίμ και ο Δημήτριος Ραζής στον Τούρκο Αρχιναύαρχο. Νομικοί, εργάστηκαν ως συνταγματικοί συντάκτες, εντός και εκτός Ελλάδος. Γλωσσομαθείς, ως διδάσκαλοι ξένων γλωσσών σε διάφορες Χώρες. Διοικητικοί, ως Κυβερνήτες σε περιοχές της Ελλάδος και Θεολόγοι, ως Ιεροκήρυκες καλλιεργητές του άμβωνα και ως Ιερωμένοι. Η Παιδεία κατά την Τουρκοκρατία υπηρέτησε το Γένος, ως το δεύτερο μεγάλο πνευματικό εμπύρευμα μαζί με την Ορθόδοξη Εκκλησία, που πυροδότησαν την εξέγερση του '21. Χάριτες, ως εκ τούτου, οφείλει το Έθνος στον επώνυμο και τον ανώνυμο Διδάσκαλο του Γένους.

β. Γλώσσα και Πολιτισμός

Όσο για τη Γλώσσα και τον Πολιτισμό, ως αφυπνιστικούς παράγοντες του Γένους για την επανάσταση του 1821, μόλις και είναι απαραίτητο να μιλήσουμε. Τούτο δε καθόσον, και οι δύο αυτοί παράγοντες, γίνονταν τα αίτια της διαμόρφωσης της πνευματικής αφύπνισης του Γένους. Μπορούμε, όμως δι' ολίγων, για να μην κουράσουμε, να διατυπώσουμε για τον καθένα χωριστά, τη Γλώσσα και τον Πολιτισμό, ορισμένες σκέψεις και απόψεις. Είναι γνωστό ότι και για τους δύο καταβλήθηκε μεγάλη φροντίδα από την Εκκλησία και την Παιδεία για να διατηρηθούν και να μην αλλοιωθούν. Κρίθηκαν τα πιο απαραίτητα εργαλεία Εκκλησίας και Παιδείας, για την πραγμάτωση του σκοπού που τέθηκε για την εν καιρώ αφύπνιση του Γένους.

Εξηγούμαστε:

Η Γλώσσα, κατά την άποψη όλων των γλωσσολόγων, είναι ένα μέρος της φυσικής εξέλιξης του ανθρώπου και για τούτο γίνεται το απαραίτητο μέσο με το οποίο επικοινωνούμε και γνωρίζουμε το περιβάλλον. Είναι, επομένως, το εργαλείο κάθε πνευματικής αναζήτησης. Η Ελληνική Γλώσσα είχε το προνόμιο να συλλαμβάνει και να αποδίδει τις πλέον λεπτές έννοιες, ώστε αυτή μόνη να εκφράσει κατά τρόπο απόλυτο το φιλοσοφικό ιδεώδες σε κάθε περίπτωση. Καμιά σχέση με τα Greeklish, (Γκρίκλις), πολλών ανόητων σημερινών, που θέλουν να μας επιβάλουν. Από την άλλη μεριά, γίνεται αυτή η Γλώσσα, ένα δημοφιλές κοινωνικό φαινόμενο και παίρνει εξέχουσα θέση σε εκδηλώσεις του ανθρωπίνου πνεύματος. Αποκτά καταλυτικό ρόλο στη διαμόρφωση των κοινωνικών δομών και σχέσεων και κεντρίζει το ενδιαφέρον της εκάστοτε διανόησης. Όλα τα μεγάλα πνεύματα αναδείχθηκαν με σωστή χρήση της Γλώσσας, για τούτο και αντιμετωπίστηκε, ως ο καθρέφτης της κοινωνίας, εφόσον αποτελεί τον φορέα ηθικών αξιών. Στα χρόνια της σκλαβιάς, γραπτός λόγος δεν υπήρχε, η γλώσσα κρατήθηκε από στόμα σε στόμα. Η γραφή και η ανάγνωση διδάχθηκαν από λιγοστούς γραμματισμένους και από την Εκκλησία, με αναγνωστάρι το Ευαγγέλιο και το Οκτώηχι, ως γνήσια διδαχή. Ο Πολιτισμός, ως έκφραση κάθε πνευματικής καταξίωσης, υπήρξε για την εποχή της δουλείας το μέσο μετάδοσης, προς αποδοχή, των αξιών του λαού. Με τη σκέψη των Ταγών του Γένους, Εκκλησίας και Παιδείας, έγινε εργαλείο ο Πολιτισμός, για να φωτίσει τα ενδιαφέροντα των προβεβλημένων Διανοητών της Ευρώπης.

Αυτώ ν, που ο λόγος τους ήταν καταλυτικός στις αυλές των εξουσιαστώ ν. Εδώ θα μου επιτρέψετε να περιορισθώ στο ειδικό πολιτιστικό ιδεώδες που καλλιεργήθηκε στο Μεσολόγγι και προσφέρθηκε για λογαριασμό του υπόδουλου Έθνους στους Ευρωπαίους μεγιστάνες. Εφεύρε και καλλιέργησε το Μεσολόγγι, έναν πρωτόγνωρο για την εποχή Πολιτισμό, και δόθηκε: Άλλοτε, ως σχολές, γράμματα και τέχνη, άλλοτε ως λιμνοθαλασσίτικη «Ζυγιά», πίπιζα και νταούλι, με εύθυμους, παθητικούς και τραγικούς καημούς, άλλοτε ως ποίηση και δημοτικό τραγούδι λυραρικό, άλλοτε ως λικνιζόμενος χορός σε χοροστάσι, ακόμα και ως Τύπος και ελευθεροτυπία. Τα πολιτιστικά ιδεώδη του Μεσολογγίου, πέρασαν στα πνευματικά «Φιλολογικά σαλόνια», τα αγκάλιασαν οι πνευματικοί ηγέτες, όπως ο Γερμανός Γιόχαν Γκαίτε (Johann Wolfgang Goethe), ο Γάλλος Βίκτωρ Ουγκώ, (Victor Marie Vicomte Hugo), ο Γερμανός ποιητής, ο Wilhelm, Γουλιέλμος Φον Müller, και στρατιά ολόκληρη Διανοητώ ν Ευρωπαίων.

Ορθόδοξη Εκκλησία, Ελληνική Παιδεία, ανόθευτη Γλώσσα και Πολιτισμός, έδρασαν ως αδιαμφισβήτητοι πνευματικοί αφυπνιστικοί παράγοντες και πυροδότες, στην προετοιμασία του Γένους για την εκτίναξη της σκλαβιάς.

Δια ταύτα

Κοινή διαπίστωση όλων των δραματουργώ ν της εξέγερσης, αλλά και εκείνων που την επιβεβαίωσαν με τις γραφές τους κατά τη διάρκεια του αγώνα και για τα μετέπειτα χρόνια, είναι ότι δια της πνευματικής αφύπνισης του Γένους πήρε φωτιά ο ξεσηκωμός απ' άκρη σε άκρη του Ελληνισμού. Κάθε Πόλη και περιοχή, πήρε το μερίδιό της στον αγώνα. Καμιά δεν υστέρησε, ανάλογα με τις δυνατότητές της. Αποδίδεται τούτο, όχι μόνο στους εντός Ελλάδος αγωνιστές, αλλά και σε κείνους που δραστηριοποιήθηκαν, αν και φευγάτοι, και πάλεψαν πνευματικά, εκτός Ελλάδος.

Τα Ευρωπαϊκά Κομιτάτα αγκάλιασαν όσα αφυπνιστικά πνευματικά μέσα αποδέχτηκε ο Ελληνισμός, που τα πίστεψαν, τα διαφύλαξαν και τα διακήρυξαν προς όλο τον ελεύθερο κόσμο. Εκεί στηρίχτηκαν, όταν τα αποδέχτηκαν ως παγκόσμια ιδανικά, οι Ευρωπαίοι. Με αυτά τα αισθήματα έδωσαν στη συνέχεια, την ικμάδα των νέων παιδιών τους, ως Φιλελλήνων, και προσήλθαν ισάξιοι πολεμιστές, για το όραμα των σκλάβων λαών, την Ελευθερία!.... Καταμετρήθηκαν 600 στο Μεσολόγγι.

Οι Έλληνες δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τον Οκτώβριο του 1827, όταν η Επανάσταση έφθινε και η Πελοπόννησος εποικιζόταν με Αιγύπτιους αλλόθρησκους, οι στόλοι των Ευρωπαίων μαζί και με Ρώσους, εκεί στη μεγαλειώδη Ναυμαχία του Ναυαρίνου, υπέγραψαν με τα κανόνια τους την ελευθερία των Ελλήνων.

Πρόθεσή μου είναι τώρα, να καταλύσω το λόγο μου σε τούτο το σημείο. Δυο φωνές, όμως, πιο δυνατές και καθάρειες, δεν μου επιτρέπουν να κατέβω από το βήμα.

Απαιτούν, και εντέλλονται:

Έτσι κλείσε το λόγο, για τούτο το θέμα!...

Η μία φωνή, είναι αυτή που διδάχτηκε, ως παρακαταθήκη, προς τα νιάτα της Ελλάδος, εκεί στο βήμα των εθνών, την οικουμενική Πνύκα των Αθηνών, από τον πρωταγωνιστή της εξέγερσης του '21. Είναι η φωνή του γέρου του Μωριά, Θοδωρή Κολοκοτρώνη. Δίδαξε εκείνος, απλά, στα νέα παιδιά: «Παιδιά μου, πρέπει να φυλάξετε την πίστη σας και να την στερεώσετε, διότι, όταν εμείς πιάσαμε τα άρματα είπαμε πρώτα υπέρ πίστεως και έπειτα υπέρ Πατρίδος». Στα τετρακόσια

χρόνια σκλαβιάς, δεκατρείς γενιές Ελλήνων, κράτησαν τη διαφορετικότητα μέσα απ' τη θρησκεία και την παιδεία τους. Αποδείχθηκαν ως οι κατ' εξοχήν προσδιοριστικοί αφυπνιστικοί παράγοντες. Αποτελεί θέσφατο και ιστορική αλήθεια ότι το Ισλάμ και η Ορθοδοξία είναι ασύμβατα. Ακόμη κι αν συνυπάρξουν πρόσκαιρα στο χώρο, δεν αναμιγνύονται, ούτε αφομοιώνονται. «Ου γαρ συγχρώ νται»!...

Η άλλη φωνή, έρχεται από το Μεσολόγγι. Είναι γέννημα της περιοχής σας και την ακούω καθαρή και Πινδαία. Είναι η φωνή του δικού σας από γέννα και καταγωγή και δικού μας, Μεσολογγίτη, από αγώ να και θυσία, του Έρωτα Ασπροποταμίτη Οπλαρχηγού, του Νικόλαου Στουρνάρη.

Βρισκόμενος εκείνος, στην καλύβα του το βράδυ της Εξόδου, καλείται φωναχτά από το Νότη Μπότσαρη, για το ξεκίνημα.

«Έλα Νικόλα, κινήσαμε και στο όνομα του Θεού».

Εκείνος, απαντά με φωνή σταθερή και πίστη, στις πνευματογόνες θείες δυνάμεις: «Προσεύχομαι, Γερο-Νότη. Έρχομαι, κι ο Θεός μαζί μας».

Πήρε και ζώ στηκε την αρματωσιά του.

Βγήκε στα λασπόνερα του δρόμου, ελεύθερος, με πορεία για συνάντηση της Λευτεριάς.

Πέρασε στην απεραντοσύνη της ιστορίας και στα Δώματα του Ουρανού, απελεύθερος πλέον.

Αναπαύεται τώρα, τιμών μενος, στον Κήπο των Ηρώων της Ιεράς Πόλεως του Μεσολογγίου. Σας παρακαλώ :

Το χειροκρότημά σας, σε κείνον να το δώσετε.

Σας ευχαριστώ

Εκτός θέματος, Σεβασμιώτατε:

Η Πατρίδα μας, αγαπητοί, περνάει τις πιο κρίσιμες μέρες της Οι Έλληνες οφείλουμε τη συσπείρωσή μας γύρω από τις πνευματοφόρες δυνάμεις του Γένους, αυτές που μας κράτησαν ενωμένους στα χρόνια της σκοτεινιάς. Η Ορθόδοξη Εκκλησία μας, η γνήσια Παιδεία μας, η Γλώσσα και ο Πολιτισμός μας, μπορούν να μας στηρίξουν. Ενωμένοι σταθερά γύρω τους θα μας ξαναδώσουν το μεγαλείο της Φυλής. Είναι η τελευταία ελπίδα μας.

Αυτή και η δική μου ευχή....

Ιερά Πόλις Μεσολογγίου Μάρτιος 2016

Νικόλαος Σπ. Βούλγαρης

Καθηγητής Θεολογίας

πρ. Δήμαρχος Ι.Π. Μεσολογγίου

τ. Νομάρχης Σάμου και Ικαρίας

τηλ. 6972725701

E-mail: nsb@otenet.gr – <http://BoulNIK.blogspot.com>